PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

ЗА ХВІСТ ТА НА СОНЦЕ.

(Продовження)

Не народний дім, але православний собор.

Пише Стасюк в "Укр. Голосі", що Свистун був якийсь час безплатним дірігентом в Народнім Домі, а Мир. Стечишин був чотири роки секретарем.

Хто-ж тому перечить? Але чому той неіснуючий на світі Стасюк не сказав, що ті пани корисного зробили для Народного Дому за той час, як дірігували, секретарювали та головували в нему. Може вони попровадили роботу так, що в тому часі сплачено хоч частину довгу з Народного Дому? Де-ж там. В часі їхнього господарювання дійшло до того, що члени самі вже не знали, чи Народний Дім їх, чи ні. Вже деякі газети ("Кан. Українець") почали писати, що Народний Дім вже тільки по написові народний, на ділі компанійний.

Про сплачування довгу Народного Дому, про те, щоб людська праця не пішла марне, панськоваті лідери не дбали. Вони так господарили, що довг на Народному Домі замісць зменшуватися, збільшувався. Хоч приходи були, бо членство працювало, за час панування Стасюків та Савчинських в Народному Домі не тільки не сплачено було нічого довгу, але за чотири роки податку не заплачено. Коли панків усунено з урядів, то членство Народного Дому мусіло таки добре напрацюватися, щоб в 1927 році заплатити $2,700 податку за чотири роки. "Гункевич і С-ка", як це їх називає в "Укр. Голосі" Стасюк, заплатили за два роки $6,000 ріжних податків, процентів і розходів Народ. Дому, що остали після господарки панків, а панки за 12 літ свого господарювання не заплатили навіть 600 доларів. За 1926 р. навіть не було справоздання, бо лідери противилися записуванню протоколу за 1926 р., бо у нему говорилося про боротьбу, яка провадилася між робітниками і панками в Народному Домі.

В своїй хаті своя правда.

Я вже попередньо згадував, що робота Народного Дому зводилася переважно до грання представлень та концертів. А для цего якраз Народний Дім не мав салі. Це дуже відчували всі активніші (не-панського копита) члени. Тож верховоди нового православія почали агітацію серед членства Народного Дому за будовою собору. Вони казали: більшовики мають театральну салю, католики мають театральну салю, а ми, народовці, не маємо. Самі ми, Вінніпеґовці, хоч би й хотіли, то такої салі, що задовольняла-б наші вимоги, не збудуємо. Зате-ж ми можемо збудувати собор і збудувати його так, що під собором буде театральна саля, а над нею собор. Фармерство поможе нам збудувати собор, провінція дасть допомогу. Тоді членство Народного Дому матиме соборну салю для своєї повної розпорядимости.

Така агітація в той безприютний час для членства Народного Дому була якраз виходом з тяжкого положення. І замісць складати жертви на сплату довгу Народного Дому, членство почало складати жертви на будову собору. Складаючи жертви, та копаючи пивницю, членство мало в виду театральну салю, а лідери мали в виду що иншого. І збудували. Що збудували? Одні кажуть, що салю, другі кажуть, що собор. Збудували, а за той час довг на Народному Домі ще збільшився. Але, байдуже, тепер члени Народного Дому матимуть свою салю, будуть мати де грати представлення та концерти, так вони собі думали. Хочу зазначити, що деякі члени Народ. Дому таки з самого початку відносилися до справи собору-театру з недовіррям, а деякі тягнулися скільки могли, складали жертви, давали позички, копали пивницю, щоб нарешті мати свою власну салю і доказати більшовикам та католикам, що більше не будуть стояти в їх ласку, бо тепер вже буде "в своїй хаті своя правда і сила і воля".

Ось вже ми граємо в соборі представлення. Якось воно трохи не природно виглядало: в суботу вечером на сцені співи, танки, всі атрибути драматичного мистецтва, з "піятикою" й "стрілянною" включно, а на другий день рано на тій самій сцені "господу помолимся". Та що нам, коли самі єгомосці з синодом нічого проти цего не мають, то ми, тимбільше. Представлення граємо, але не почуваємо себе так, як у власній хаті. Почуваємо себе так, як в звичайній рентованій салі, за яку платимо 40 процент з загального доходу. Народний Дім через дві зимі грав майже кожної суботи в соборі представлення й давав концерти і за цих два роки мав з тих підприємств 7 доларів недобору. А пани справляли собі "парті". Коли члени Народного Дому скаржилися, що нема грошей, то пани казали: А нам що до того? Нам за салю має бути заплачено, чи ви маєте дохід, чи ні. Прийшло нарешті до того, що й на вистави встановлено "цензуру". Коли нам робітники відмовили салі Укр. Роб. Дому на Винниченкову драму "Між двома силами", то тоді наші пани казали нам: "А що, бачите, як більшовики розуміють свободу. Це тільки народовці, які по духу є демократичними, дають людям повну свободу думки". А коли Драмгурток Народного Дому дістав з Галичини штуку Олеся Бабія "Антанта приїхала" — то наші лідери спротивилися виставі цієї штуки. Вже тоді деякі члени сказали: "Ось тобі й демократична свобода".

Але лідери тоді переконали, що ця штука є на руку більшовикам, бо в ній висміваеться українських дипльоматів, які будували власну державу, ця штука, мовляв, не на часі. Так і залишили виставу цієї штуки. Пізніше драмгурток хотів грати комедію "Гріхи молодости", яку театри в старому краю грають п. н. "Еспанська муха". Та "Еспанська муха" таки добре вкусила греко-православних лідерів і вони категорично відмовили на цю штуку салі тим, які на ту салю копали пивницю, давали свої гроші, яких вони колись, коли будували собор, потішали, що то буде "наша саля". І от побудувавши собор, пішли члени Народного Дому із своїми представленнями знову в комірне.

"Еспанська муха".

Пару слів про "Еспанську муху". Чому відмовлено на неї салі православного собору? Що в цій штуці є такого страшного? В цій штуці нема нічого страшного. У ній показується, як артистка-шантажистка закрутила голови багатим панкам, вимотуючи у них гроші. А ті панки до того є ще й членами якогось там морального товариства. Цю штуку грають українські театри в Галичині, її грав драмгурток при Укр. Роб. Домі у Вінніпеґу ("Гріхи молодости").

Верховодам з православного собору ходило тут не так о саму штуку, як о те, щоб знову звести на нівець працю членства Народного Дому. Їм просто хотілося, щоб Народний Дім замкнути, і всю роботу перенести до собору й провадити її там в петлюрівсько-православному дусі. Це вони так розуміють "централізацію". Усувати одну інституцію з дороги на користь другої.

Чому їм цего хотілося й хочеться? Тому, що в соборі нема кому робити. Там зібралися тільки лідери й гурток старих одиниць. Вже й товариство "Боян" там з'орґанізували, але роботи нема. Бо до роботи треба закачати рукави, треба сушити голову, недосипляти ночі. А панки для цего за мягкі. За цілий сезон вони відограли "Розладдя", яке назвали "Обман". Мабуть на представленнях вони вчаться, як сіяти в орґанізаціях "розладдя". І хоч переіменували вони його на "Обман", то цим вони нікого вже не обманутъ. Народний Дім має свою велику бібліотеку, велику гардеробу, що її роками членство складало. А панки хочуть, щоб це було соборне. А робота в соборі мусить бути тільки виключно петлюрівська. А що політика Петлюри є політикою польської шляхти, то панки тягнуть нас під пяту польського пана. Коли-ж члени Народного Дому не хочуть йти по рабськи під шляхетський провід, то православні лідери кричать, що члени Народ. Дому більшовичаться.

Розумієте, яке положення: коли ти не з польською шляхтою, то ти більшовик. Коли ти не хочеш мовчки вислухувати, як редактор "Укр. Голосу" називає тебе свинею — ти більшовик. Коли членство Народного Дому на вибрики панків без ніякої потреби не хоче містити заяви, що воно немає нічого спільного з більшовиками — то це членство само більшовицьке.

Чому і кому така заява була потрібна? Хто вимагав від членства Народного Дому, щоб воно відрікалося від більшовиків, або лучилося з ними? Ніхто й ніщо. Не зачіпали нас більшовики, не мали й ми потреби видавати від себе якісь заяви. Панкам-же хотілося бавитися в політику. Вони спекулюють не тільки на збіжевій біржі, але й на політиці. Отак для їхньої політичної спекуляції треба було, щоб члени Народ. Дому видавали протибільшовицькі заяви й то тоді, коли більшовики абсолютно Народного Дому не чіпали, а навпаки, коли не більшовики, але греко-православний собор хотів з'їсти Народний Дім. Тому то заряд Народного Дому видав заяву не про те, що він нічого спільного не має з більшовиками, але про те, що Народний Дім не має нічого спільного з православним собором. Ту заяву в "Укр. Голосі" "виправили", змякшили, але таки помістили.

(Далі буде.)

ФІЛЬМА "ТАРАС ШЕВЧЕНКО".

ВИКОРИСТАЙТЕ ОДИНОКУ НАГОДУ У ВАШОМУ ЖИТТЮ — ПОБАЧИТИ ЦЮ ПРЕКРАСНУ ФІЛЬМУ.

Онтерійському Провкомові удалось одержати цю фільму з Радянської України. Своя і чужа критика незвичайно високо оцінила цю фільму. Не було, нема і не буде глядача, який не одушевлявся-би цею фільмою, бо хто-ж не бажає поглянути на місця, куди ступала нога великого поета-революціонера. Ця фільма проведе глядача через життя, терпіння, тюрми, радість і горе кріпацького генія.

Фільма ця буде показуватися в слід. місцевостях і днях:

Кіченер, 13 — 14 лютого.
Брентфорд, 15 — 16 лютого.
Торонто, 17 — 18 лютого.
Тіммінс, 20 — 21 лютого.
Савт Поркюпайн, 22 — 23 лютого.
Енсонвил, 24 — 25 лютого.
Киркленд Лейк, 27 — 28 лютого.
Кобалт, 29 лютого і 1 березня.
Содбори, 3 — 5 березня.
Конiстон, 6 — 7 березня.
Еспанола, 8 — 9 березня.
Су Сейнт Мері, 10 — 12 березня.
Порт Артур, 14 — 15 березня.
Форт Вил'ям, 16 — 17 березня.
Вест Форт Вил'ям, 19 — 20 березня.
Форт Френсес, 22 — 23 березня.

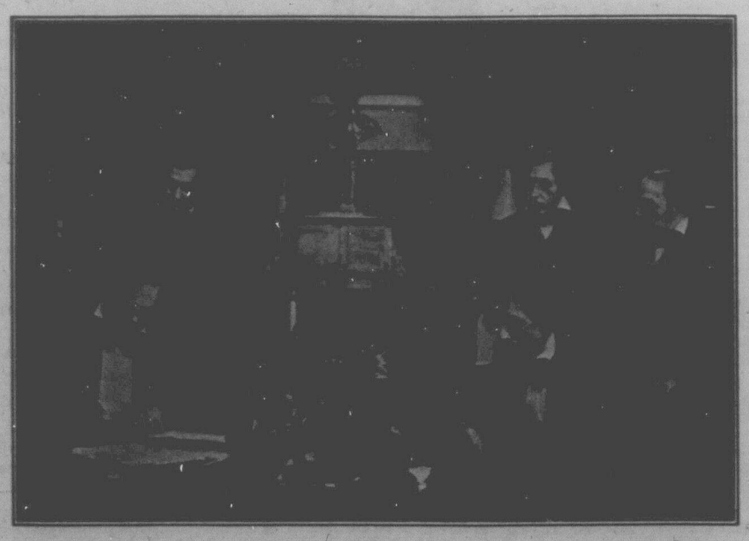

Граф Енгельгарт підписує Шевченкові вільність. Це образок з фільми "Тарас Шевченко".

МУЗИЧНА ВИСТАВА.

Київська політосвіта, наросвіта і всі музичні заклади провадять напружену роботу до орґанізації округової музичної вистави, що має відкритися при кінці січня. Ця вистава має підсумувати досягнення української музики за 10 років Жовтня. У виставі мають брати участь усі політосвітні і профосвітні музичні заклади київської округи: Інститут ім. Лисенка, т-во ім. Леонтовича, Музичний технікум, робітничі клюби, сельбуди то-що.

Вистава складатиметься з двох частин — експонатної і концертової. У експонатній частині братимуть участь також народні митці і мастрі народніх інструментів. Концертову частину складатимуть виступи клюбних хорів і хорів музичних закладів. Кращі експоненти й виконавчі колективи братимуть участь у всеукраїнській музичній виставці, що має відбутися в осени 1928 року в Харкові або Київі.

ПІДГОТУВАННЯ ДО КОНТРАКТОВОГО ЯРМАРКУ.

Розпочалися підготовні роботи що-до переведення 6-го контрактового ярмарку в Київі. Гуртова торговля на ярмаркові триватиме 10 днів, а роздрібна — місяць.

Відбудеться низка торговельних з'їздів і нарад. Енергійну підготівлю до ярмарку провадить торговельний музей, що обслуговуватиме через свої експонати й зразки учасників ярмарку.

ЗАПРОШЕННЯ АРТИСТА ГОЛИНСЬКОГО.

Артист Голинський, що працює тепер у Харківській Державній опері, одержав запрошення на гастролі до ленінградської опери. Він виступить в опері "Аїда".

Так само одержав запрошення на гастролі до букарештенської опери.

ГОЛОСИ НАШИХ ЧИТАЧІВ.

ВІЧЕ "ПАНА" ГРИГОРІЄВА.

Вінніпеґ, Ман.

Попала мені випадково до рук летючка з написом: "Н. Я. Григоріїв (Григорій Наш) бувший член української Центральної Ради, Голова Совіту Салдатських і Робітничих Депутатів, виголосить відчит в Вінніпеґу, в сали Українського Народного Дому".

От думаю собі, треба буде піти та послухати, що там буде говорити той "Григорій Наш" та ще й в скобках. Але треба спішитися, міркую собі, бо це-ж професор, а люди дуже ласі, щоб послухати такого великого професора і певно не захоплю місця.

Приходжу до Укр. Нар. Дому десять мінут до восьмої й застаю 6 душ в сали, а відчит має початися в годині 8-ій точно. А це що, думаю я собі. Невже-ж люди не інтересуються професорами та ще й такими, що підшиваються під соціялізм, що були в Центральній Раді?

Двайцять до девятої, в сали около 50 душ. Виходить голова мітінґу й каже, що буде промовляти "пан професор Григоріїв".

Виходить Григоріїв і починає свою промову, звичайно як соціяліст, такими словами: "Панове громадяни". І починає на самий початок росказувати, які-то були дурні дипльомати й політики в українського народу (він говорив про національний табор). Говорив як національні українські (буржуазні) уряди висилали своїх дипльоматів до инших держав з ріжними меморіялами, але без ніяких інструкцій, що робити і як робити а самі ті дипльомати також не мали поняття, що і як робити. Потім починає вихвалювати шаповалівщину, її велику й корисну роботу в Чехословаччині. Дальше говорить про ріжні орієнтації національного табору. Орієнтувались на Німеччину, Денікіна, Польщу, Антанту і куди тільки не орієнтувались?

Тепер уже чисто "нова" орієнтація. Українська контрреволюція орієнтується тепер на Соціялістичну Лігу Мира Східньої Европи. Теперішня Ліга Націй, каже Григоріїв, має бути абсорбована тою новою соціялістичною лігою, бо це щось вище Ліги Націй, має кращу плятформу. І на пояснення плятформи Соціялістичної Ліги пішла більша половина лекції "пана" Григоріева.

Це, каже, інтернаціональна ліга, а Ліга Націй не є інтернаціональною, бо не всі національности входять до неї. До Соціялістичної Ліги входять, мовляв, Українці, Москалі, Поляки, Румуни, Чехо-Словаки, Вірмени, Грузини і ще деякі.

Члени тої ліги визнають Незалежну Українську Республіку в її ентографічних границях. Отже справа з Українською Республікою не так зле мається, бо після слів пана Григоріева, такі визначні діячі контрреволюціонери, як професор Прокопович, Николай Николаевич, проф. Мілюков, Чернов і один Поляк з Кракова признають Українську Республіку і передають її шаповалівцям (як-то добре віддавати те, чого в вас немає). Чуєте, з ким єднаються українські "соціялісти" з Ліги для того, щоб визволити український нарід з "московської неволі"? Вони єднаються зі всіми тими, що виступають проти радянської влади, не виключаючи й монархістів, як Николай Николаевич.

Дальше "професор" говорить, що більшовицька влада обовязково впаде і нам треба орґанізуватися й підготовлятися, щоб взяти державну керму в свої руки, "коли прийде слушний час". Каже, ми тепер ведемо боротьбу "дипльоматічну", а коли не вдасться визволити Україну таким способом, то лишається останнє средство боротьби, а це збройна боротьба

Сміх тай годі! Шаповалівці, яких можна порахувати на пальцях одної руки, труси, що повтікали від революції за кордон, говорять про збройну боротьбу. Вони думають воювати з народом, який начисляє 150 міліонів душ, який переміг не тільки українську й російську контрреволюцію, а подолав всесвітню реакцію.

Таке може говорити тільки такий блазень, як пан Григоріїв та його братія — шаповалівщина. Чи не сподіються вони, що всесвітня буржуазія піде війною проти Радянського Союза, а тоді і вони прилучаться зі своїми недобитками? Це одинока для них надія.

Найбільше замітним в промовах цего "соціяліста" є те, що він виливає помиї і всю свою злість на більшовиків. Про Польщу, Румунію й Чехо-Словаччину, які гноблять український нарід, він говорить тільки побіжно, а коли зупиниться на радянській владі, то аж зубами скрегоче.

Та не в тім-то річ, що Григоріїв виступає проти радянської влади, бо таких в капіталістичних державах є багато. Справа в тім, що пан Григоріїв, через якусь помилку називає себе соціялістом та думає, що соціялізм можна поєднати з монархією. Він виступає під покришкою соціяліста й думає, що таким чином вдасться йому обдурити маси. Він навіть реклямує себе, як голову Ради Салдатських і Робітничих Депутатів.

Але видко, що робітники добре знають, хто він такий і на останньому його вічу було так мало слухачів, що аж встидно для пана професора. Так повинні робітники зробити всюди, де виступає запроданець українських працюючих мас.

Більше нічого такого інтересного Гр. не сказав. Він говорить та й не договорює. А до того ще гримає себе час-від-часу по пиці. Він витратив около 15 хвилин часу на те, щоб доказати, якої-то чисто незалежної України він хоче, а опісля витратив ще більше часу, доказуючи, що зовсім незалежної держави немає і не може бути. Льоґіка в нього зовсім подібна до Макаріевої.

Та це той самий Григорій Наш, що написав брошуру п. н. "Мораль" і хто читав її, то зараз уявить собі, що то за "наукова сила" отой Грицько. Я є певний того, що хто перечитав її, то стратив всяке поняття про мораль.

Присутний.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Нордеґ, Алта.

Ділимось сумною вісткою з членами і членкинями Р.З.Т., а також з читачами "Укр. Роб. Вістей", що дня 14. січня, в годині 1-ій по полудні, помер один з наших членів Р.З.Т., М. Кравецький. Покійний захорував на запалення сліпої кишки і вдався до місцевого лікаря, який перевів операцію. Була надія, що т. Кравецький останеться при життю. Чотири дні по операції, покійного вчепилася заразлива хороба "момпс", яка не зважаючи на його молодий вік, безмилосердно вирвала т. Кравецького з поміж нас, живих.

М. КРАВЕЦЬКИЙ.

Покійний вродився 1895 року в селі Рукові, Подільський окр., на Україні. До Канади приїхав за молодих літ і працював в майнах. Наколи вибухла світова війна, а заразом настало безробіття в Канаді, покійний остався без жадних средств до життя. Задля ради куска хліба, покійний вступив до канадійської армії й боровся кілька літ на французькій території, за інтереси капіталістичної кляси. Покійний пережив всі злидні і страхіття світової війни, але однак до Канади повернувся здоровим.

Покійний був членом Р.З.Т. около три роки, і наколи припала яка робота на покійного, то була виконана досить старанно. Похорон покійного відбувся в пятницю, 20. січня, в годині 2-ій по полудні. В похороні взяли участь майже всі українські робітники і робітниці разом з юнією. Гріб покійного був покритий вінками, на декотрих вінках виднівся напис: "Член Робітничого Запомогового Товариства" і "Мембер Майн Воркерс Юніон оф Кенада".

Спи, дорогий Товаришу, вічним сном! Хай земля буде тобі пером.

Юрко Одинський.

ПРАЩАЛЬНИЙ ВЕЧІР.

Оттава, Онт.

З нагоди виїзду учителя т. С. Калинюка на Вищий Освітній Курс у Вінніпеґу товаришки устроїли спільну вечеру, на яку зійшлися всі члени і членкині робітничих орґанізацій, щоб попрощати свого щирого товариша в дорогу. За столом на початку вечері промовляв т. М. Чоповик. Він росказав, в якій цілі ця спільна вечірка устроюється.

По скінченню вечері промовляв голова відділу т. Н. Боцян. Говорив про діяльність робітничих орґанізацій, а з'осібна про працю т. С. Калинюка, який щиро працював в них приблизно 2 роки, а тепер їде на В.О.К., щоб здобути більше знання і повернувшись назад дати те знання членам орґанізації. Відтак забрав слово самий т. С. Калинюк. Говорив про поступ в орґанізаціях і про недостачі в них. А щоб ті недостачі виправити, то треба втягнути всіх товаришів до спільної праці.

Відтак ще слідували пращальні промови і т. С. Калинюк від себе щиро дякував. При кінці вечері голова шкільного комітету т. М. Чоповик вручив маленький дарунок на знак щирого відношення до робітничих орґанізацій в Оттаві.

В четвер, 19. січня, по скінченню забави, всі товариші й товаришки відпровадили т. Калинюка на стацію і там в останнє попращали його.

П. Гайдейчук.

П. Мандибура, який має перебувати в Су Сейнт Мері, Онт., хай зголоситься на понищу адресу і повідомить мене з якого він села і повіту походить, бо я маю брата, що називається Петро Мандибура і може бути, що це мій брат. Моя адреса:

B. Mandybur,
Gen. Constr. Co., Camp 3
(17) Gladwin, B. C.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісти"!

УВАГА, КРОВС НЕСТ ПЕС І ОКОЛИЦЯ!

Подаємо до відома всім робітникам і робітницям Ферні, Мішел, Корбін, Колмен, Белвю і Гилкрест, що старанням робітничих орґанізацій в Колмен, Алта., відбудеться в днях 3., 4. і 5. березня ц. р. в Українськім Робітничім Домі

ВЕЛИКИЙ БАЗАР

Весь прихід призначений на сплату довгу Укр. Роб. Дому в Колмен.

Базар відбудеться в такому порядку:

3. березня пічнеться в 6-ій годині вечером продажею гарних цінних річей, відбудеться також забава з танками.

В неділю, 4. березня вечером відбудеться великий концерт.

В понеділок, 5. березня вечером відбудеться велика розігравка гарних річей і забава з танками.

Товариші й товаришки вище згаданих місцевостей повинні численно прибути на цей базар, гарно провести час й набути цінних річей — ручних робіт, вишиваних сорочок, а тимсамим дати допомогу робітничій інституції. Приходіть, товариші й товаришки громадно й кличте своїх знайомих. Допоможіть спільно своїй першій робітничій інституції на Кровс Нест Пес!

За Базаровий Комітет:
Енда Баранюк, голова. К. Петруняк, секретар.

УВАГА, САСКАТУН І ОКОЛИЦЯ!

Драматично-співацький гурток при Укр. Роб. Домі в Саскатуні з участю цілого хору та орхестри відограє в пятницю, 17. лютого, в Укр. Роб. Домі велику поему Тараса Шевченка, яку інсценізував творець нового укр. театру Лесь Курбас,

ГАЙДАМАКИ.

В цій поемі змальована геройська боротьба українського селянства з польською шляхтою в 1768—9 роках.

Приходіть громадно і кличте других на цю історичну п'єсу, котра найсильніша зі всіх, які коли були відограні на північно - американському континенті.

Ціна тикетів 75 і 50 центів.

Початок точно в год. 8.30 вечером.

ПРИХОДІТЬ НА ЗАБАВУ!

Старанням Польського Робітничого Товариства у Вінніпеґу устроюється в суботу, 11. лютого ц. р. в чеській галі при вул. Прідчард і Мекензі

ЗАБАВУ З ТАНЦЯМИ.

Забава розпічнеться в годині 8. вечером. Приграватн буде добірна музика. Смачні перекуски і холодні напитки вдоволять кожного учасника цеї забави. Вступ для мущин 35 ц., для жінок 25 ц. Прихід з забави призначений на будову Польського Робітничого Дому у Вінніпеґу. Приходіть на забаву чисельно і кличте Ваших знайомих і симпатиків.

Комітет.

ПОШУКУЮ своєї сестри Ефронії Созолай, або її дітей, родом з села Мала Ольшанка, єлисаветського уєзда, Херсонської губ. Діти називаються Саша (дівчина) і Джан (хлопець). Сестра виїхала весною 1916 року з дистрикту Керемуїр, Алта., з чоловіком, що звався Платон Ткаченко, а по анґлійськи Том Сенко. Перший її чоловік помер. Прошу її, або хто-б про неї знав, написати на адресу:

Palahea Krasucky,
(18) Loyalist, Alta.

ДО КОНЦЕРТУ В УКР. РОБ. ДОМІ В СУБОТУ, 11. ЛЮТОГО Ц. Р.

Т-КА ЛІЗА ПОПОВИЧ,

що недавно повернула зі сходу до Вінніпеґу, співатиме на своєму гостинному виступі-концерті в Укр. Роб. Домі, в суботу, 11. лютого ц. р., українські, російські, італійські, анґлійські і індіянські пісні та оперові арії. Співучасть в концерті візьме також концертова орхестра під проводом т. Н. Гоцуляка.